شينجياڭ گازەتى
2021 - جىلى 3 - ايدىڭ 18 - كۇنى بەيسەنبى

100 جىلدىق كۇرەس جولىندا جاڭا ساپارعا اتتانايىق

8 - ارميانىڭ شينجياڭداعى ٴىس باسقارماسى ەسكەرتكىش سارايى

تيانشاندا ۇشقىنىنان جالىن قاۋلادى

جەلبىرەگەن قىزىل تۋ

قىزىل بازالاردى ارالاۋ

[بەتاشار]

جۇڭگو كوممۋنيستىك پارتياسىنىڭ ايبىنى كۇشتى 100 جىلىندا، تيانشان الابىندا كوپتەگەن ۇشپاس قىزىل ٴىز قالدىردى. بۇل كۇندەرى وسى جەرلەر ٴار دارەجەلى وتانشىلدىق تاربيە بازاسىنا اينالدى ٴارى ساياحاتشىلار قاتتى ۇناتاتىن توڭكەرىستىك كورىنىس ٴتۇيىنى دە سانالادى.

بۇگىننەن باستاپ، انار بۇلت / شينجياڭ گازەتى جالپىلىق اقپارات قۇرالدارى تۇعىرىندا «قىزىل بازالاردى ارالاۋ» ايدارىن ۇسىنادى، ٴبىز وقىرماندارمەن بىرگە قىزىل بازالاردى ارالاپ، تاريحي وقيعا ورنىنا ورالىپ، كوممۋنيستەردىڭ اۋەلگى ماقساتى، بورىشىن قايتا ەسكە تۇسىرەمىز. قىزىل گەننىڭ ۇرپاقتان - ۇرپاققا جالعاسقان شۇعىلالى ىزدەرىنە بىرگە كۋا بولىپ، سەنىم جولىمەن ەكپىندەي العا تارتۋدىڭ اسەرلى سيمفونياسىن بىرگە اسقاقتاتايىق.

جايمالاپ بەينە ەكراندى كورىڭىزدەر

☐ انار بۇلت/ شينجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى جاڭ حايفىڭ

ٴۇرىمجى قالاسى جەڭىس جولى 392 - ٴنومىرلى اۋلادا جۇڭگو ۇلگىسى مەن رەسەي ۇلگىسى ۇشتاستىرىلعان توبەراق - اعاش قۇرىلىمدى 2 قاباتتى ٴبىر شاعىن عيمارات جىم - جىلاس قاسقايىپ تۇر. دودەگەسى كوك كەرپىشپەن جيەكتەلگەن، قانىق قىزىل ەسىك - تەرەزەسى داۋالعا كىرىكتىرىلگەن عيمارات بويىندا جىلداردىڭ جىم - جىرت ىزدەرى جاتىر. 1937 — 1942 - جىلداردا وسى ارا 8 - ارميانىڭ شينجياڭداعى ٴىس باسقارماسى بولاتىن.

استىڭعى قاباتتاعى اۋىز ۇيدەن شاعىن عيماراتقا كىرگەندە، قارسى الدىڭىز ەسكەرتكىش زالى. ەسكەرتكىش زالىنىڭ ٴدال ورتاسىندا 8 - ارميانىڭ شينجياڭدا تۇراتىن ٴىس باسقارماسىنىڭ بەينەماتەريالدارىن قوياتىن LED ەكران بار، ەكى جاعىندا 8 - ارميانىڭ شينجياڭداعى ٴىس باسقارماسىنىڭ قىزمەتكەرلەرى مەن بالالاردىڭ ٴمۇسىنى تۇر. ەسكەرتكىش زالىنىڭ سول جاعىندا چىن تانچيۋ، دىڭ فا قاتارلى قۇرباندار كوزى تىرىسىندە پايدالانعان كيىم، كىلەم، مالاقاي جانە كىتاپتار قويىلعان، وڭ جاعىندا چىن يۇن، تىڭ دايىۋان، دىڭ فا، چىن تانچيۋ قاتارلى 8 - ارميانىڭ شينجياڭداعى ٴىس باسقارماسىنىڭ 4 مەڭگەرۋشىسىنىڭ قىسقاشا ٴومىر بايانى بار.

قىزىل ٴتۇستى اعاش باسپالداقپەن ەسكەرتكىش سارايىنىڭ 2 - قاباتىنا شىقساڭىز، باتىس وڭتۇستىگىندەگى تۇپكى ٴۇي كەزىندە پارتيا ۋاكىلى چىن تانچيۋدىڭ كەڭسەسى ەدى. ەسىكتى اشىپ قالساڭىز، كۇن شۋاعىنىڭ تۇتاس بولمەنى نۇرلاندىرىپ تۇرعانىن كورەسىز، ۇستەل، ۇستەل شام، تەلەفون، ادالباقان ... قاراپايىم جايعاستىرۋ بۇرىنعى قالپىن ساقتاپتى.

"8 - ارميانىڭ شينجياڭداعى ٴىس باسقارماسى ەسكەرتكىش سارايى 1937 — 1942 - جىلداردا چىن يۇن، دىڭ فا، چىن تانچيۋ، ماۋ زەمين، لين جيلۋ قاتارلىلار ۋاكىل بولعان جۇڭگو كوممۋنيستەرىنىڭ شينجياڭدا جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى تۇرىپ، وتاندى قۇتقارۋ قوزعالىسىن جانە تۇرمەدە مويىماي كۇرەس جۇرگىزگەن تاريحي بەينەسىن قايتا ەلەستەتەدى، ول — قۇرباندارىدىڭ ٴومىرى مەن ىستىق قانى ارقىلى قالىپتاسقان تاريحي ايعاق"، - دەدى شينجياڭ قوعامدىق عىلىمدار اكادەمياسى تاريح اكادەمياسىنىڭ تەتە اعا زەرتتەرمەنى ماي يۇيحۋا.

قاراعاي ماڭگى جاسىل، قاھارمان ماڭگى جاسايدى. قاھارماننىڭ رۋحى شەكسىز كوكتەم جاڭبىرىنا اينالىپ، ٴۇنسىز نارلەندىرۋدە. تيانشان الابىنان وسىندا كەلەتىن ەكسكۋرسيالاۋشىلاردىڭ اياعى ۇزىلمەي، سول ٴبىر ۇمىتىلماس اۋەلگى ماقساتتى ۇعىنىپ، تالاي زامانىدى باستان كەشىرىپ جاڭارعان رۋحتى قايتا ەسكە تۇسىرەدى.

"كوپتەگەن قالا تۇرعىندارى، ٴبىر وتباسىنداعى ٴۇش ۇرپاق قارتتارىن سۇيەپ، بالالارىن ەرتىپ وسىندا كەلىپ ەكسكۋرسيالاپ، قىزىل بازا ارقىلى قازىرگى تاڭداعى ادامدارعا تاربيە بەرەدى، وسىندا كەلىپ ەرىكتى بولاتىن جوعارى مەكتەپ وقۋشىلارى بارعان سايىن كوبەيە ٴتۇستى". 8 - ارميانىڭ شينجياڭداعى ٴىس باسقارماسى ەسكەرتكىش سارايىندا 10 نەشە جىل قىزمەت ىستەگەن اسەن ابدوللانىڭ تىلشىگە ايتۋىنشا، ونىڭ اسپيرانتتىق وقىپ جۇرگەن ۇلى وسى ارادا 7 — 8 رەت كەلىپ ەكسكۋرسيالاپتى، سونداي - اق ەكسكۋرسيالاۋ ەستەلىگىنە بىلاي دەپ جازىپتى: "بۇرىنعى شينجياڭ سونشاما كەدەي، اعا بۋىندار قاندى شايقاس جۇرگىزىپ، ٴومىرى مەن ىستىق قانى ارقىلى جاڭا جۇڭگونى قۇردى، ٴبىز قازىرگى ادامدار، ٴسوزسىز، پارتيامىزدىڭ ۋراسان زور ەڭبەگىن تەرەڭ ەسكە الىپ، اعا بۋىندارىدىڭ ەرجۇرەك، تايسالماس، قالتقىسىز، ٴوزىن ارنايتىن جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى تۇرۋ رۋحىن جالعاستىرىپ، بەيبىت جىلدارداعى باقىتتى تۇرمىستى اناعۇرلىم قاستەرلەۋىمىز كەرەك".

ەسكەرتكىش سارايىنداعى "90 - جىلداردىڭ تولەگى" ٴتۇسىندىرۋشى ٴماتبار مامەت كورەرمەندەرگە وسى ٴبىر تاريحتى باياندااۋدى ەرەكشە جاقسى كورەدى، "ٴار رەت تۇسىندىرگەندە، مەن تۇتاس شينجياڭداعى ٴار ۇلت حالقىنىڭ جاۋعا تەگىس كەكتەنىپ، وتان اۋىرتپالىعىن بىرگە ارقالايتىن كۇشتى وتانشىلدىق ىنتاسىن سەزىنەمىن، كوممۋنيستەرگە تىپتەن قۇرمەت ەتەمىن. تاريحتىڭ بىزگە تۇسىندىرگەنىن ەستە بەرىك ساقتاۋىمىز، تاريح بىزگە قالدىرعاندى تىپتەن جالعاستىرۋىمىز جانە ول جونىندە تولعانۋىمىز كەرەك".

8 - ارميانىڭ شينجياڭداعى ٴىس باسقارماسى ەسكەرتكىش سارايىنىڭ سىرتقى كورىنىسى (3 - ايدىڭ 5 - كۇنى تۇسىرىلگەن). ☐ **سۋرەتتى انار بۇلت / شينجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى تاڭ يۇڭ تۇسىرگەن**

ٴماتباردىڭ كورسەتۋىنشە، ٴتىلشى 8 - ارميانىڭ شينجياڭداعى ٴىس باسقارماسىنىڭ كونە جۇرتىنىڭ جانىنداعى جاڭا سالىنعان ەسكەرتكىش سارايىنا كەلدى. جاڭا سارايدىڭ جالپى قۇرىلىس كولەمى 7881 شارشى مەتر، جازىق بەتى "山" ٴارپى فورماسىندا بولىپ، توڭكەرىس ىستەرىنىڭ اسقاق تا ۇلى ەكەندىگىنىڭ سيمۆولى. توبەسى الىپ قىزىل بەسجۇلدىز فورماسىندا، كونە جۇرتتىڭ قىزىل توبەسىمەن ٴوزارا ۇندەسىپ، قۇرباندار رۋحىنىڭ ماڭگى جالعاساتىندىعىنىڭ سيمۆولى ىسپەتتى.

ٴۇرىمجى قالالىق مۇراجايدىڭ (قالالىق توڭكەرىس تاريحى ەسكەرتكىش ورنىن باسقارۋ ورتالىعى) پارتيا ياچەيكاسىنىڭ ورىنباسار شۋجيى، مۇراجاي باستىعى تۇرسىن قىزىربەك بىلاي دەپ تانىستىردى: 8 - ارميانىڭ شينجياڭداعى ٴىس باسقارماسى ەسكەرتكىش سارايىنىڭ جاڭا سارايى كورمەلەۋ، قورعاۋ، زەرتتەۋدى ٴبىر تۇلعالاندىرىپ، كورەرمەندەردىڭ قىزىل مادەنيەتتىڭ باي مازمۇنى مەن تەرەڭ ٴمانىن اناعۇرلىم جاقسى سەزىنۋىنە مۇمكىندىك بەرەدى، قازىر سالىنىپ بولدى، كورمە بۇيىمدارى رەتتى ورنالاستىرىلۋدا، مولشەرمەن بيىل 5 - ايدا اشىلادى.

ٴبىر كونە جۇرت، ٴبىر جاڭا ساراي، 70 — 80 جىلدىق ۋاقىت كەڭىستىگىنەن ٴوتىپ، جۇڭگو كوممۋنيستەرىنىڭ شينجياڭدا جازعان جىر ەتەرلىك سالتاناتتى جىرىن بىرگە ۇعىندىرىپ، اي، كۇن، جۇلدىزداي كەيىنگىلەردى ىنتىعا قاراۋعا، سوڭىنان ەرۋگە جىگەرلەندىرەدى.

"پارتيامىزدىڭ اۋەلگى ماقساتى، بورىشى ٴدال شينجياڭداعى ٴار ۇلت حالقىن قامتىعان جۇڭگو حالقىنىڭ باقىتىن كوزدەۋ، شينجياڭداعى ٴار ۇلتتى قامتىعان جۇڭحۋا ۇلتىنىڭ گۇلدەنۋىن كوزدەۋ". بۇل كۇندەرى شينجياڭنىڭ ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۋى مەن حالىق تۇرمىسىنىڭ جاقسارۋى بۇرىن بولىپ كورىلمەگەن تابىستارعا جەتىپ، ٴار ۇلت بۇقاراسىنىڭ تابىس سەزىمى، باقىت سەزىمى، حاۋىپسىزدىك سەزىمى ۇزدىكسىز كۇشەيدى. 8 - ارميانىڭ شينجياڭداعى ٴىس باسقارماسى نۇرلاندىرعان وسى تاريح قىمباتتى رۋحاني بايلىققا اينالىپ، جاڭا مەزگىلدە تۇتاس شينجياڭداعى ٴار ۇلت حالقىن جاپا - ماشاقات پەن حاۋىپ - بوگەتتەردەن جاسقانباي، كۇرەستىڭ جاڭا ساپارىنا اتتانىپ، اناعۇرلىم كوپ كەرەمەتتەردى جارىققا شىعارۋ ارقىلى اعا بۋىننىڭ قابىرعادان قان كەشۋىنىڭ قارىمجىسىن قايتارۋعا جىگەرلەندىرەدى.

ەكسكۋرسيالاۋ باعدارناماسى

8 - ارميانىڭ شينجياڭداعى ٴىس باسقارماسى ەسكەرتكىش سارايى 1937 — 1942 - جىلداردا جۇڭگو كوممۋنيستىك پارتياسىنىڭ شينجياڭدا جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى سوعىسقا باسشىلىق ەتكەن ٴىس باسقارۋ قۇرىلىمى تۇرعان جەر. ەسكەرتكىش سارايىنىڭ قۇرىلىس كولەمى 503.6 شارشى مەتر، يەلەيتىن جەر اۋماعى 1100 شارشى مەتر. جيىنى 12 بولمە بار، استىڭعى قاباتتا 5 بولمە، ۇستىڭگى قاباتتا 7 بولمە بار. 1 - قابات پەن 2 - قاباتتا مادەني مۇرالار كورمە زالى ورنالاستىرىلعان، 4000 مادەني مۇرا ساقتالعان، مۇنىڭ ىشىندە 16سى مەملەكەتتىك 1 - دارەجەلى مادەني مۇرا. 1962 - جىلى ٴىس باسقارماسىنىڭ كونە جۇرتى ٴۇرىمجى قالالىق ۇكىمەت جاعىنان اۆتونوميالى رايون دارەجەلى مادەني مۇرالاردى قورعاۋ ورنى قاتارىنا قوسىلىپ، "توڭكەرىستىك قۇرباندار ەسكەرتكىش سارايى" دەگەن ات بەرىلدى، 1965 - جىلى 10 - ايدا "8 - ارميانىڭ شينجياڭداعى ٴىس باسقارماسى ەسكەرتكىش سارايى" دەپ وزگەرتىلگەن. قازىر وسى كونە جۇرت مەملەكەتتىك ٴتۇيىندى مادەني مۇرالاردى قورعاۋ ورنى جانە مەملەكەتتىك وتانشىلدىق تاربيە ۇلگى بازاسى. 2004 - جىلى 12 - ايدا 8 - ارميانىڭ شينجياڭداعى ٴىس باسقارماسى ەسكەرتكىش سارايى ورتالىق كوميتەت ۇگىت ٴبولىمى، مەملەكەتتىك دامۋ جانە رەفورما كوميتەتى سياقتى 9 مينيستىرلىك، كوميتەت جاعىنان "بۇكىل ەلدەگى 100 قىزىل ساياحات ايگىلى كورىنىس ٴوڭىرىن (ٴتۇيىنى) ٴتۇيىندى قۇرۋ جوباسىنىڭ" ٴبىرى بولدى. 8 - ارميانىڭ شينجياڭداعى ٴىس باسقارماسى ەسكەرتكىش سارايىنىڭ جاڭا سارايى مەجەمەن بيىل 5 - ايدا اشىلادى.

گەرجەستبانۇم ابدۇرەشيت:

"ناۋقاستاردىڭ ٴومىرىن جانە دەنساۋلىعىن قورعاۋ مەنىڭ بورىشىم"

100 پارتيا مۇشەسى جورىق جايلى سىر شەرتەدى

☐ انار بۇلت/ شينجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى سۇڭ ۋيگو

3 - ايدىڭ 16 - كۇنى گەرجەستبانۇم ابدۇرەشيت ىلە قازاق اۆتونوميالى وبلىستىق پارتكوم پارتيا مەكتەبىنىڭ جاس كادرلاردى باۋلۋ كۋرسىنىڭ كلاسىندا مۇعالىمنىڭ تۇسىندىرمەسىن تىڭداي وتىرىپ، مۇقيات ەستەلىك الۋدا.

بيىل 2 - ايدا گەرجەستبانۇم ىلە قازاق اۆتونوميالى وبلىستىق شينحۋا شيپاحاناسىنىڭ وكپە اۋرۋلارى بولىمىنەن شۇعىل ەمدەۋ بولىمىنە اۋىستىرىلىپ، قىزمەتى ونان ارى قاربالاستىققا ٴتۇستى، الايدا ول تاتيدى دەپ ٴبىلدى.

جاڭا تيپتى ايدارشا ۆيرۋس وكپە قابىنۋ ىندەتى تۇتانعان كەيىن، شينحۋا شيپاحاناسى ىلە وبلىسىنىڭ جاڭا تيپتى ايدارشا ۆيرۋس وكپە قابىنۋ ىندەتىن قۇتقارۋ - ەمدەۋگە بەلگىلەنگەن شيپاحانا بولىپ بەكىتىلدى. شيپاحانا پارتكومى دەرەۋ جيىن اشىپ، ىندەتتەن ساقتانۋ، قۇتقارۋ - ەمدەۋ اترەتىن ۇيىمداستىردى، گەرجەستبانۇم ىرىقتىلىقپەن سۇرانىپ، كۇتىمدەۋ بولىمىنە شايقاسقا سۇرانۋ ٴوتىنىشىن تاپسىرىپ، ىندەتپەن بەلدەسۋدىڭ ٴبىرىنشى شەبىنە اتتانۋدى تالاپ ەتتى.

"پارتيا مۇشەسىمىن، بولىمىمىزدە مەن ەڭ جاسپىن، مەنىڭ بارۋىم ەڭ ۇيلەسىمدى!"، - دەپ گەرجەستبانۇم شايقاسقا سۇرانۋ ٴوتىنىشىندە مىزعىماس سەرتىن جازدى.

شيپاحانا ٴوتىنىشىن بەكىتكەننەن كەيىن عانا گەرجەستبانۇم اناسىنا ايتتى. ول ۇيىندە ايالداماستان تۋتە بەلگىلەنگەن شيپاحاناعا قاراي تارتتى.

جاڭادان وزگەرتىپ سالىنعان ناۋقاستار رايونىنىڭ ٴارقايسى زال - وتكەلدەرىنە كىرىپ - شىعۋ بارىسىمەن، ەمدەۋ قوقىستارىن ٴبىر جايلى ەتۋ بارىسىمەن، شۇعىل قۇتقارۋ اسپاپتارىن ىستەتۋمەن تانىسىپ، ٴتۇرلى باۋلۋعا قاتىناستى... بەلگىلەنگەن شيپاحاناعا ورنالاسقان ٴبىرىنشى كۇننەن باستاپ گەرجەستبانۇم قاربالاس قىزمەت كۇيىنە ٴتۇستى.

"تۇڭعىش ناۋقاس شيپاحاناعا اكەلىنگەن كەزدە، مەن ٴبىرىنشى بولىپ اۋاشالاۋ كيىمىن كيىپ، اۋاشالانعان ناۋقاستار بولمەسىنە كىردىم". گەرجەستبانۇم لاستانعان رايونعا كىرگەندە ىشىنەن ٴبىراز ابىرجىعانىن ەسكە الدى.

تازا رايوننان جارتىلاي لاستانعان رايونعا، ودان لاستانعان رايونعا دەيىن، گەرجەستبانۇم، ٴبىر جاعىنان، قابات - قابات قورعانۋ كيىمىن كيىپ، ەندى ٴبىر جاعىنان، وزىنە دەم بەردى. وزىنەن ارمان ابىرجىعان ناۋقاستاردى كورگەندە گەرجەستبانۇم ٴوزىنىڭ ەمدەۋ قىزمەتكەرى ەكەنى ەسىنە ٴتۇسىپ، اجالعا اراشى، جارالىعا مەدەت بولۋ بورىشىم، ناۋقاستاردىڭ اۋرۋدى جەڭۋىنە اناعۇرلىم كوپ سەنىم جانە باتىلدىق سيلاۋىم كەرەك دەگەن كۇشتى جاۋاپكەرشىلىك سەزىم مەن بورىشتىلىق سەزىم ساناسىندا بىردەن جىلت ەتتى.

بەلگىلەنگەن شيپاحانادا گەرجەستبانۇم دياگنوزى تۇراقتانعان 12 ناۋقاستى ەمدەۋ - قۇتقارۋعا، كۇتىمدەۋگە ات سالىستى. ٴار رەت قابىلدانعان ناۋقاستاردى كورگەندە، ول ولارعا اقىل - كەڭەس بەرىپ، ناۋقاستاردى اۋرۋدى جەڭۋگە سەنىم ورناتۋعا شابىتتاندىردى.

ناۋقاستاردىڭ مولايۋىنا بايلانىستى، تاعى دا جاڭا سەسترالار قۇتقارۋ - ەمدەۋ قوسىنىنا ۇزدىكسىز قوسىلىپ جاتتى. وسى كەزدە گەرجەستبانۇم دەمالىس ۋاقىتىنان پايدالانىپ ىرىقتىلىقپەن 2 -، 3 - كەزەكتە تۇرعان سەسترالاردى باۋلىپ، قۇتقارۋ ارەكەتتەرىن قايتالاپ كورسەتىپ، قايتا - قايتا تاپسىرىپ، ٴوز تاجىريبەلەرىن "جاۋىنگەر سەرىكتەرىنە" ەش بۇكپەسىز ۇيرەتتى.

2020 - جىلى 9 - ايدىڭ 8 - كۇنى گەرجەستبانۇم مەملەكەتتىڭ تاڭداۋلى كوممۋنيستىك پارتيا مۇشەسى اتاعىنا يە بولدى، 2021 - جىلى 1 - ايدا ول اۆتونوميالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى ۋاكىلىنە تولىقتاپ سايلاندى. تاياۋدا شينحۋا شيپاحاناسى ونى شۇعىل ەمدەۋ بولىمىنە اۋىستىردى، سونىمەن بىرگە، تاعى ونى ىلە وبلىستىق پارتكوم پارتيا مەكتەبىنە جاس كادرلاردى باۋلۋ كۋرسىنا جىبەرىپ، اناعۇرلىم كوپ ٴبىلىم جانە نازاريا ۇيرەنۋىنە مۇمكىندىك جاسادى.

"مەن تەك كوممۋنيستىك پارتيا مۇشەسى ىستەۋگە ٴتيىستى ٴىستى ىستەدىم، الايدا وسىنشاما كوپ داڭققا بولەندىم. بۇدان بىلاي مەن اناعۇرلىم قۇلشىنا قىزمەت ىستەپ، مىندەتىمدى اناعۇرلىم مۇقيات ادا ەتىپ، اناعۇرلىم كوپ ناۋقاستىڭ ٴومىرىن جانە دەنساۋلىعىن قورعايمىن، بۇل مەنىڭ بورىشىم"، - دەدى گەرجەستبانۇم.

مەكەن - جايىمىز: ٴۇرىمجى قالاسى حۇڭشيۋان سولتۇستىك جولى 500 - ٴنومىر، تاراتۋ ورتالىعى: 5593062، جارناما باسقارماسى: 5593341 پوچتا ٴنومىرى: 830028، ايلىق باعاسى 19 يۋان، جىلدىق باعاسى 228 يۋان